

zaaknummer 2012 T742

26 maart 2013

Meldpunt RKK

Ingek. 26 MAART 2013

Meldingsnummer: 2012-306

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (hierna: de Procedure) bij klachten van seksueel misbruik het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____,
wonende te _____,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen,

tegen:

geboren in of omstreeks _____,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn werkzame leven koster in de R.-K. Parochie _____ te _____

1. De procedure

1.1 Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 augustus 2012.

Op 25 september 2012 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van de kinderen van aangeklaagde, waarbij _____, echtgenote van de oudste zoon van aangeklaagde, als contactpersoon fungeert.

Naar aanleiding van dit verweerschrift is op 7 november 2012 een brief van de juridisch adviseur van klager ontvangen met het bericht dat klager aangeklaagde op de zitting wenst te zien zodat hij in de gelegenheid is aangeklaagde in de ogen te zien en hem te confronteren met hetgeen hij klager als kind heeft aangedaan.

Op 2 november 2012 is ter griffie een brief met bijlagen binnengekomen van Mgr. _____, Hulpbisschop van Utrecht, Vicaris-generaal en officiaal.

Op 16 november en op 20 december 2012 zijn nadere berichten van Mgr. _____ ontvangen.

1.2 Op 10 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner _____ Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Bruls-van Strien voornoemd. Namens aangeklaagde zijn verschenen _____ schoondochter van aangeklaagde, _____ zoon van aangeklaagde en _____ dochter van aangeklaagde.

Namens het Bisdom is niemand verschenen, nu Mgr. . eerder had verklaard geen gebruik te willen maken van de mogelijkheid om zijn schriftelijke standpunt nader ter zitting toe te lichten.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij in de periode 1958-1960 meerdere malen door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Klager werd rond zijn zesde jaar misdienaar in de kerk van de parochie in . Aangeklaagde was koster in genoemde kerk.

Iedere morgen voordat de school begon, moest klager naar de kerk en de misdienaartjes moesten om beurten helpen met het pompen van het orgel. Op enig moment, rond het achtste jaar van klager, nam aangeklaagde klager na de mis mee naar boven in de kerk om hem de koepels te laten zien. Klager herinnert zich dat er ook nog een andere jongen bij was, maar klager weet zich de naam van deze jongen niet meer te herinneren. De kerk heeft vier koepels welke verbonden zijn door planken. Klager herinnert zich dat het daar boven schemerdonker was. Aangeklaagde begon op genoemde plek aan klager te 'friemelen'. Aangeklaagde opende de gulf van de broek van klager en begon aan de penis van klager te trekken, die vervolgens voor het eerst van zijn leven een stijve penis kreeg. Aangeklaagde haalde zijn eigen -in de ogen van klager grote penis- te voorschijn. Klager moest de penis van aangeklaagde vastpakken, waarbij aangeklaagde klager verzocht hem 'maar lekker heen en weer te doen'. Tot de stomme verbazing van klager viel daarna vrij snel het zaad van aangeklaagde in een laag stof. De rol van het andere jongetje is in de herinnering van klager niet duidelijk. Klager weet ook niet of dit jongetje iets gezien of gehoord heeft. Waarschijnlijk was hij aan het spelen. Ter zitting heeft klager verklaard dat deze gebeurtenis vervolgens nog eenmaal heeft plaatsgevonden.

2.2. De advocaat van klager heeft ter zitting, na eerdere schriftelijke verzoeken daartoe, nogmaals verzocht om aangeklaagde, in het kader van het recht op hoor en wederhoor, met klager te confronteren. Het is volgens de raadvrouw voor klager uitermate belangrijk om aangeklaagde in de ogen te kunnen kijken.

2.3. De gevolgen van de gebeurtenissen voor het persoonlijk leven van klager zijn fors. Tegen aangeklaagde heeft klager zich niet durven verweren. Klager was een kwetsbaar jongetje met een dominante moeder, wier affectie hij alleen kon winnen door zich zeer dienstbaar op te stellen. Het was ondenkbaar dat klager zijn verhaal bij zijn moeder kwijt kon. Na vijftig jaar heeft klager in toenemende mate last gekregen van hetgeen hem is overkomen. Klager is in 2010 onder behandeling gekomen van psycholoog , die surmenage klachten, gepaard gaande met onrust, gespannenheid en transpireren diagnosticeerde. heeft op 9 mei 2012 schriftelijk verklaard dat hij het aannemelijk acht dat de beschadigende ervaringen in de vroege jeugd van klager een zekere weerslag hebben op het volwassen seksleven van klager.

Klager is onlangs voor de tweede maal gescheiden. Het is volgens klager duidelijk dat hij geen normale seksuele ontwikkeling heeft doorgemaakt als gevolg van het vroege misbruik. Tenslotte heeft klager aangevoerd dat hij het seksuele trauma dagelijks herbeleefd, nu aangeklaagde bij klager in de buurt woont en klager goed bevriend is geraakt met de zus van aangeklaagde.

2.4. Klager heeft getracht steunbewijs te vergaren. Onlangs heeft klager een lijst gemaakt van twee kantjes met de namen van de jongens die in dezelfde tijd als klager in misdienaar waren. Slechts met één van hen is klager in contact getreden, omdat deze man ook

op de ouderenbus in [redacted] rijdt en het voor klager een lagere drempel was om met hem in contact te treden. Deze persoon was niets bekend van enig onoirbaar gedrag van aangeklaagde. Klager schroomt om andere namen van de lijst te bellen. Tenslotte is [redacted] een kleine gemeente en wil klager, zeker met het oog op de kinderen van aangeklaagde, geen rel in de gemeente. Klager heeft ter zitting nog gesteld dat hij mogelijk de enige is, die seksueel is misbruikt, maar dat zulks toch geen reden is om te blijven zwijgen.

2.5. Het doel van de klachtenprocedure is erkenning van het seksueel misbruik. Klager wil bovendien dat zowel aangeklaagde als de verantwoordelijke binnen het Bisdom hun verontschuldigungen aanbieden. Wanneer de klacht gegrond wordt verklaard, zal klager om een financiële compensatie verzoeken.

3. Het verweer

3.1 De kinderen van aangeklaagde hebben zich namens hun vader verweerd maar hebben hem niet van de indiening van de klacht op de hoogte gebracht. Zij hebben gesteld dat aangeklaagde door toenemende gezondheidsklachten, zowel lichamelijk als geestelijk, niet zelf in staat is om ter zitting te verschijnen noch om schriftelijk te reageren op het klaagschrift. Ter zitting heeft de schoondochter van aangeklaagde medegedeeld, dat zij voor een verklaring van de huisarts kan zorgen, waaruit het gestelde blijkt. Zij heeft bovendien aangegeven dat ook de echtgenote van aangeklaagde niet op de hoogte is van het ingediende klaagschrift. Haar is niets verteld uit angst voor de impact die dit op haar kan hebben. Wanneer de echtgenote zou instorten, zou dit voor aangeklaagde betekenen dat hij naar een verpleeghuis moet.

3.2 Er zijn geen andere klagers en het lijkt verweerders niet aannemelijk dat aangeklaagde, als de beschuldiging op waarheid berust, maar één kind seksueel zou hebben misbruikt. De vier kinderen en acht kleinkinderen van aangeklaagde hebben allen goede herinneringen aan aangeklaagde en aangeklaagde heeft nooit enige seksueel getinte handeling naar één van genoemden proberen te maken.

Voor wat betreft de inhoud van de klacht zijn verweerders van oordeel dat het pompen van het orgel niet werd uitgevoerd door de kerkkoster. Bovendien moesten de kinderen na de ochtendmis direct door naar school. Daarbij is de ruimte waar het vermeend seksueel misbruik zou hebben plaatsgevonden een zeer gevaarlijke ruimte, waar het voor een tweede kind onmogelijk is om even te spelen.

Ook de verklaring van de behandelend psycholoog kan verweerders niet overtuigen. Naar het inzicht van verweerders is het veeleer de moeilijke jeugd in het ouderlijk huis, die debet is aan een ontwikkelingschade, zoals door klager betoogd.

3.3 Naar aanleiding van een verzoek om nadere informatie over het verleden van aangeklaagde van Mgr. [redacted], voornoemd, heeft [redacted] pastoor van de [redacted] parochie, verklaard dat hem alsook het parochiebestuur geen klachten en/of informatie bekend zijn omtrent seksueel misbruik van aangeklaagde anders dan onderhavige klacht van klager over aangeklaagde. Mgr. [redacted] heeft in een later schrijven op 15 november 2012 betoogd dat de Klachtencommissie conform haar bestendige jurisprudentie niet uitsluitend kan en mag afgaan op de verklaring van één klager.

Op 18 december 2012 ten slotte heeft Mgr. [redacted] de Klachtencommissie in overweging gegeven om zorgvuldig te onderzoeken of aangeklaagde niet op een andere wijze kan worden gehoord zonder ter zitting te verschijnen.

4. De beoordeling

- 4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure
- 4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van een klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Kort gezegd moet de verklaring van een klager dus gesteund worden door ander bewijs op grond waarvan aannemelijk wordt dat de aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak kan echter niet worden gezegd dat er voldoende feiten of omstandigheden aan het licht zijn gekomen die de verklaring van klager voldoende aannemelijk maken. Er is alleen de verklaring van 9 mei 2012 van de psychotherapeut [naam] waaruit blijkt dat klager, en dan nog pas in 2010, met hem heeft gesproken over het seksueel misbruik. Voor het overige wordt geen persoon vermeld met wie klager erover heeft gesproken. Probleem is voorts dat klager de naam van het jongetje dat getuige zou zijn geweest van het misbruik, niet kent. De pastoor van de [naam] parochie heeft in zijn brief van 1 november 2012 verklaard dat hem noch het parochiebestuur klachten of andere informatie bekend zijn over seksueel misbruik door aangeklaagde. Ofschoon een en ander uiteraard niet betekent dat het seksueel misbruik niet heeft plaatsgehad, moet de conclusie luiden dat er onvoldoende steunbewijs voorhanden is om de klacht aannemelijk te achten.
- 4.5. Na afloop van de zitting heeft mr. Bruls (opnieuw) bezwaar geuit tegen het feit dat aangeklaagde niet is verschenen en dat hij zelfs niet op de hoogte is gesteld van het feit dat een klacht tegen hem is ingediend. Mevrouw Sommers heeft hierop toegezegd een verklaring van de huisarts over te leggen. Op 28 februari 2013 is tenslotte bij het Meldpunt een brief van [naam] binnengekomen met een verklaring van [naam], huisarts van aangeklaagde. De huisarts verwijst naar de laatste objectieve gegevens van de geheugenpoli van 2006, waarbij een verpleeghuisindicatie ZZP6 tot 2015 is geïndiceerd. Dat de cognitieve vermogens van aangeklaagde de laatste zes jaar nog meer achteruit zijn gegaan, moge duidelijk zijn, aldus de huisarts. Naar aanleiding van de reactie dd 8 maart 2013 van mr. Bruls op deze brief heeft [naam] laten weten dat zij bereid is een nieuwe test aan te vragen maar in dat geval tevens haar schoonvader neurologisch te willen laten onderzoeken. Na zeer ampele overwegingen is de Klachtencommissie tot het oordeel gekomen dat het alsnog oproepen van aangeklaagde voor een hoorzitting dan wel het alsnog verlangen van een recente medische verklaring niet wenselijk noch noodzakelijk is. Zulks op de volgende gronden.

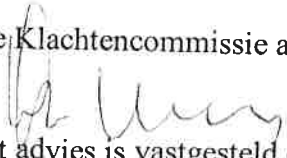
De klachtenprocedure kent geen (afdwingbare) verplichting voor een aangeklaagde om ter zitting te verschijnen; zelfs geen afdwingbare verplichting om te reageren op een klacht. Het standpunt van de juridisch adviseur van klager dat daardoor het rechtsbeginsel van hoor en wederhoor is geschonden, deelt de Klachtencommissie niet. Met inachtneming van het feit dat de regeling –zoals gezegd– de afdwingbaarheid niet kent, overweegt de Klachtencommissie dat klager is gehoord en dat het wederhoor niet door de Klachtencommissie wordt achterwege gelaten, maar dat de partij die het recht op wederhoor toekomt, er feitelijk geen gebruik van maakt. Dat neemt niet weg dat de Klachtencommissie er alle begrip voor heeft dat dat voor klager zeer teleurstellend is. Tegelijkertijd heeft Klachtencommissie begrip voor het standpunt van de kinderen van aangeklaagde dat het hoe dan ook oproepen van klager het risico meebrengt dat het broze verzorgingssysteem dat rond aangeklaagde is opgebouwd ernstig wordt verstoord..

In de afweging van die beide belangen is de Klachtencommissie van oordeel dat zij in redelijkheid het verzoek van klager niet kan laten prevaleren boven dat van (de kinderen van) aangeklaagde. Daarbij is allereerst in aanmerking genomen dat het oproepen van aangeklaagde een ernstig risico inhoudt, zoals geschetst, terwijl het allerm minst zeker is dat het beoogde resultaat (verschijnen op de zitting) wordt bereikt. Voorts acht de Klachtencommissie het niet horen van aangeklaagde geen belemmering om te komen tot een weloverwogen en betrouwbare beslissing over de aannemelijkheid van de klacht, zoals vermeld in 4.3 en 4.4.

4.6 Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat geadviseerd zal worden de klacht niet gegrond te verklaren. Hiermee wil overigens niet gezegd zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. Wanneer te zijner tijd alsnog blijkt van steunbewijs, zoals in het bovenstaande besproken, is het mogelijk herziening van het oordeel van de Klachtencommissie te vragen. Het is bovendien gebruikelijk dat, wanneer een andere klacht wordt ingediend tegen eenzelfde aangeklaagde, de Klachtencommissie contact opneemt met de juridisch adviseur van klager in deze procedure.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Utrecht de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 maart 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp en dr. P.J.A. Panhuis, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Utrecht en aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.